

Til Instituttstyret
Fra Instituttleder
Dato 6. oktober 2022

Emne **Modell for garantert nedstrøms forskningsproduksjonsstøtte**

I tilknytning til budsjettbehandlingen høsten 2021 ble det luftet med lederteamet en driftsmiddelbudsjettmodell der utgifter til “oppstrøms” forskningsproduksjon (aktivitet som ikke er direkte forberedelse til eller en del av fagoffentlig presentasjon i form av konferansepaper eller publisering av vitenskapelige arbeider) bekostes av driftsmidler – personlige eller prosjektmidler – mens “nedstrøms” forskningsproduksjon (se forrige parentes) blir dekket av instituttet uten søknadsbehandling dersom disse utgiftene ikke dekkes av prosjektmidler e.l. (som f.eks. Sparebankstiftelsens dekning av bokproduksjon i moderne kunst). Modellen ble møtt med mange spørsmål og ikke lagt til grunn for arbeidet med 2022-budsjettet.

Foran utarbeidelsen av instituttets 2023-budsjett skisseres her i mer – men langt fra fullstendig – detalj en modell som innebærer garantert dekning av nedstrøms forskningsproduksjonsutgifter som ikke dekkes av prosjektmidler. Motivasjonen for en slik ordning er å sikre at IFIKKs ansatte får ut sin forskning på best mulig måte med størst mulig forutsigbarhet og minst mulig bruk av administrative og ledelsesressurser som kan finne annen anvendelse. En tilhørende motivasjon er å sørge for at forskning som ikke er del av et eksternfinansiert prosjekt, får omtrent like gode muligheter til å nå ut som forskning med tilgang til eksterne prosjektmidler.

Den vedlagte tabellen viser hvordan en slik modell kan fungere. Ett spørsmål er hvilke utgifter som skal kvalifisere til støtte: Tabellen angir ulike kategorier og er ment å være uttømmende, men kriteriene kan presiseres og ev differensieres, f eks ved begrensninger i støtten til oversjøisk konferansedeltakelse. Et annet spørsmål er hvor mye støtte som skal gis til hver *output* (konferansepaper, artikkel, bok) og dessuten hvor mye støtte hver FVA kan få hvert år. Tallene er forslag til diskusjon. Det kan også spørres om bare FVA skal omfattes av forskningsproduksjonsstøtten. Det forslagsvise svaret her er ja, ut fra et resonnement om at stipendiater og postdoker utenfor eksternfinansierte prosjekter har nokså store personlige driftsmidler (20 000 kr per år), og at instituttet ikke har institusjonelt ansvar for forskningen til emeriti.

Det gjenstår å spørre hvor mye en ordning som den skisserte vil koste, sammenliknet med dagens ordning der instituttet etter individuell, omfattende og til dels vanskelig saksbehandling gir støtte til en del forskningsproduksjonsutgifter som språkvask eller bokproduksjon. Antall artikler og bøker som er gjengitt i tabellen, koblet med de foreslåtte støttebeløpene, gir en indikasjon. Instituttets utgifter til artikler og bøker vil imidlertid bli svært mye lavere enn produktet av støttebeløp og IFIKK-forfatterenheter. Det skyldes dels at tallene i tabellen også omfatter forsknings-*output* innenfor eksternfinansierte prosjekter, og mye av denne vil betales av prosjektene, ikke instituttet, og dels at mange, trolig de fleste, av tidsskriftsartiklene publiseres i kanaler som er omfattet av statens publiser-og-les-avtaler med tidsskriftsforlagene, der UiO-forskere kan publisere med åpen tilgang uten kostnader for institusjonen.

Selv om faktorene nevnt i forrige avsnitt vil redusere kostnadene kraftig i forhold til det teoretiske mulighetsrommet, og selv om det ligger en ikke ubetydelig besparelse i å slippe søknadsskriving og saksbehandling, vil ordningen trolig koste IFIKK mer enn årets (2022) støtte på 0,8 mill kr til «Internt kunngjorte F&U- midler og individuelle midler». Men i dagens økonomiske situasjon har instituttet råd til det, og det vil være utgifter som går til noe av det viktigste vi gjør, nemlig produksjon (herunder presentasjon) av forskning. En faktor som er vanskelig å kvantifisere, er den gevinsten som ligger i at FVA vil vite hva de vil (og hva de ikke kan) få støtte til, og at vi vil om ikke eliminere, så i hvert fall sterkt redusere den frustrasjonen som usikkerhet og avslag innebærer. Dersom tidene skulle bli dårligere og instituttøkonomien forverres, er det dessuten forholdsvis enkelt å redusere utgiftene enten ved å la være å støtte visse utgiftsposter (som konferansedeltakelse eller bokproduksjon og åpen tilgang) eller ved å redusere støttebeløpet per *output* eller per ansatt.

Vedlegg: tabell.